

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

BİREY DİPLOMATLIĞI GÖREVİNİ YAPIYOR MUYUZ?

Oya EREN

Blog No: 66
18.04.2010

Özdem Sanberk Diplomaside sivil usuller yazısında (Radikal 25 Ağustos 2004) şöyle yazıyor: Türkiyenin hiçbir hassas davası yurtdışında bilinmiyor ve desteklenmiyor. Şimdiye kadar, Kıbrıs dahil, dış politika tartışmalarını, dışarıya taşımak yerine, polemik düzeyde iç politika malzemesi yaptık.

Dilimizde tam karşılığı olmayan İngilizcesi public diplomacy olan diplomasi türü (sivil diplomasi veya kamuoyu diplomasisi hatta gönüllü diplomasi) nü hiçbir zaman etkili biçimde kullanamadık. Bu, devletten devlete değil, devletten kamuoylarına; sivil toplumdaki devletlere; sivil toplumdaki kamuoylarına yönelik olarak kapalı kapılar ardında değil, açık yapılan diplomasi. Kamuoyu diplomasisi, parlamento üyeleri, siyasi partiler, onların gençlik kolları, vakıflar, resmi veya bağımsız düşünce kuruluşları, mesleki kuruluşlar, üniversiteler, medya, yurtiçi ve yurtdışındaki öğrenci dernekleri ve bireylerce yapılır. Sivil diplomasi, dış sorunları çözmez. Bu sorunları, parlamentodan aldığı yetkiyle hükümetler çözer. Ama sivil toplum sorunlarının çözümünü kolaylaştıracak entelektüel, siyasal ve kavramsal ortamı hazırlar. Baskı grupları oluşturur, kitlesel tepkileri tetikler, karşıt hareketleri dengeler, köprüler kurar. Sivil toplumun etkili olabilmesi, açık bir toplumda, bilgili bireylerin yetişmesi, hangi görüşte olurlarsa olsunlar, yurtiçinde ve yurtdışında objektif araştırmaya ve bilgiye dayalı görüş üretebilmeleri, bu görüşleri eleştirel de olsa karşıt görüşlere yer vererek serbestçe açıklamalarının teşvik edilmesi yolu ile olur. Bu tür diplomasi hemen sonuç vermez, ama şimdi başlamazsak yarın da sonuç alamayız. Bu nedenle, artık her şeyi hükümetten beklemeyi bırakalım.

Uluslararası düzeyde seminerler, konferanslar, açık oturumlar düzenlenir. Yurtdışında televizyon, radyo ve yazılı basın tartışmaları teşvik edilir. Bizim böyle bir geleneğimiz yok. Sivil diplomasi nasıl yapılacağını öğrenmek için pek uzağa gitmeye gerek yok. ABD ve

AB düşünce kuruluşları, Alman siyasi parti vakıfları *□ Yunanlı dostlarımızın neler yaptıklarına bakalım yeter * (Radikal 25 Ağustos 2004) Savaş aynı savaş. Batı emperyalizmi, I.Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devletini parçalamak için Ermenileri aynı soykırım yalanları aracılığı ile kullandı; 90 yıl sonra bugün yine aynı Batı emperyalizmi, Kurtuluş Savaşı yaparak hayallerini yerle bir eden Türk ulusundan öcünü almak için gene aynı soykırım yalanı yolu ile aynı Ermenileri kullanmakta. Bugünkü savaşın aktörleri aynı olabilir, ama şu farkla ki, bu savaş ordular, askeri eğitim almış yüksek düzey subaylar, son teknoloji ile üretilmiş askeri araçlar ve silahlar ile değil, kağıt-kalem veya bilgisayar ve bilgisayar klavyesi ve eğitimi, mesleği, yaşı ne olursa olsun bunları kullanabilen ve düşünebilen her tür vatandaş yolu ile yapılabilmesi. Gazetelerde okuduğumuz, televizyonlardan duyduğumuz ve bizleri çileden çıkaracak kadar olumsuz olabilen Türkiye ile ilgili dış politika haberlerine sinirlenip, Dışışleri nerede?...Aydınlarımız nerede?...Yetkililer nerede?...Sivil toplum örgütleri nerede?...Bizim memlekette kimse işini bilmez ve yapmaz ki zaten!... diye şikayet etmek yerine, öncelikle bir birey olarak kendi görevimize sahip çıkalım.

Her birimizin, öncelikle bir birey olarak dahi sivil diplomasi görevimiz olduğunu ve birer sivil diplomat olduğumuzu hatırlayalım. Şunu gözden kaçırmayalım ki, Özdem Sanberk, sivil diplomatları, yalnızca örgütlü çalışanlarla (sivil toplum örgütlerinde olduğu gibi) sınırlamamıştır. Peki bu görevi nasıl yapalım? Bunu en iyi yapan Yunan ve Ermeni diasporası nasıl yapıyorsa öyle yapalım. Dış basını izleyelim. Çünkü, bu savaşın yapıldığı yer basın araçları, özellikle yazılı basın. Ancak özellikle altını çizelim: DİŞ BASIN! Dış basında çıkan gazete haberlerine yanıt yazalım. Yapılan televizyon programlarına eleştiri mektupları yazalım. Gerekirse yabancı parlamenterlere yaptıkları yanlışları anlatan mektuplar yollayalım. Bunun için, bir merkezin, dış basını izleyerek, yanıt yollanması gereken önemli makaleleri belirleyip, eleştiri yollanacak olan adresleri, her gün ilan etmesi gerekmektedir. Bu, İngilizce basın için ABD deki Türk vatandaşları tarafından kurulmuş olan www.mediawatchnow.com da ilan edilmektedir.

Birçok yabancı yayın organı, internetten de yayın yapmakta ve birçok makalenin altında okuyucu yorumlarının yazıldığı elektronik forumlar yer almaktadır. Bunlar, her gönderen kişinin eleştirisi ve görüşü okunabildiği ve bizlerin yollayacağı görüşler de bu sitelere bakan herkes tarafından okunabileceği için çok değerlidir. ABDde Yunanlılar veya Ermeniler aleyhinde bir televizyon programı yapmak veya haber yayınlamak cesaret ister; çünkü aynı anda gönderilen tepki mesajları ile bir anda yayıncının telefonu veya faksı kilitlenir. Yayıncı, aldığı binlerce protestonun karşısında özür dilemek zorunda kalır. (Fransada hatırlanacağı gibi, soykırım reddine ceza getirilmesinin başlıca savunucularından olan milletvekili Jack Lang, bir konuşmasında Tavrının siyasi olduğunu, Fransada hiç kimsenin Ermenilerin acılarını umursamadığını, oy almak amacı ile bunu yaptığını, tarihin sorgulanması işinin parlamentolara ait olmadığını belirtmiş ancak Ermeni lobisinin yazılı ve sözlü yoğun eleştirileri sonucunda sözlerinden tamamen dönmüştür. Özdem Sanberkin dediği gibi, her şeyi devletten beklemeyi bırakalım. Birey olarak diplomasi görevimizi yapalım.

Unutmayalım: Çaresizseniz, çare sizsiniz. Ümitsizseniz, ümit sizsiniz. Çözüksüzseniz, çözüm sizsiniz. Herkesi, birer ümit, birer çare, birer çözüm olmaya davet ediyorum. Bunun

için pratik uygulama şöyle olabilir: Yukarıda söz edildiği gibi, bu iş için en gerekli olan şey bilgidir. Türkiye hakkındaki yanlış yargıların nedeni, yanlış bilgilendirme olduğuna göre, yapılacak ilk iş , kendinde bir birey diplomatı sorumluluğu duyan herkesin öncelikle başta Ermeni sorunu olmak üzere, Kürt sorunu ve Kıbrıs konusunda, hatta AB konusunda bilgi sahibi olmasıdır. Yabancıların bu konularda yaptığı yanlışlar da belli başlı olduğundan, bu konulara cevaben önceden, kaynaklara dayanarak, özellikle kaynakların internetten ulaşılabilen kaynaklar olmasına dikkat edilerek, özet mektuplar hazırlamaktır. Bunların yabancı dilde olması gerekmektedir. Bu savaşta esas saldırı anlamına gelen yanlış ve yanlış haberlere, en kısa sürede yanıt vererek, saldırıyı püskürtmektir.

Bu saldırılar, Türkiye'ye bir bombardıman şeklinde yapıldığından, savunma silahlarının önceden hazırlanmış olması şarttır; bir yazı için araştırarak yanıt yazmak için haftalar harcamak gibi bir lüks, bizim için yoktur. Bu nedenle, öncelikle bilgi sahibi olmak ve bunları çeşitli başlıklar halinde kısa mektuplar haline getirmek ve gerekli saldırılarda, bunları ufak tefek değişikliklerle bir an önce gereken gazeteye yollamak savaş yöntemimiz olmalıdır. Bunun için <http://www.avim.org.tr/bilgibankasi/en/index.htm> adresinden alıntı yapmanız da mümkündür. Ayrıca, kaynak göstererek, kitaplardan da alıntı yollayabilirsiniz. Tekrar etmek istiyorum: Çaresizseniz, çare sizsiniz. Ümitsizseniz, ümit sizsiniz. Çözüksüzseniz, çözüm sizsiniz. Aşağıda yakın tarihli bazı yabancı sitelerdeki cevap yazılması gereken adresleri bulabilirsiniz.

Ayrıca güncel olanları takip etmek için yukarıda da adı geçen www.mediawatchnow.com adlı siteyi takip etmenizi tavsiye ediyorum.

<http://www.earthtimes.org/articles/show/318768,turkey-must-acknowledge-crime-against-armenians-says-german-author.html>

<http://www.bignews.biz/?id=860897&keys=howardberman-berman-uscongressman-congressman> (ayen_santillan@yahoo.com, phil@BigNews.biz)

http://www.boston.com/news/politics/politicalintelligence/2010/04/turkey_reaches.html

http://www.salemnews.com/punews/local_story_104223542.html

<http://www.fresnobee.com/2010/04/15/1898048/fresno-events-mark-armenian-genocide.html> http://www.foreignpolicy.com/articles/2010/04/15/stuck_in_1915

http://www.northjersey.com/community/events/90915659_Armenian_music_concert_planned_at_Englewood_Library.html <http://www.earthtimes.org/articles/show/318768,turkey-must-acknowledge-crime-against-armenians-says-german-author.html>

<http://www.bignews.biz/?id=860897&keys=howardberman-berman-uscongressman-congressman>

http://www.boston.com/news/politics/politicalintelligence/2010/04/turkey_reaches.html

<http://www.calgaryherald.com/news/Spring+saddest+time+year+Armenians/2771564/story.html#Comments#ixzz0kmafO5YG>

<http://www.calgaryherald.com/news/Spring%20saddest%20time%20year%20Armenians/2>

771564/story.html#Comments#ixzz0koBfv9Po

http://www.politico.com/blogs/laurarozen/0410/Turkey_returns_ambassador_to_Washington.html 3 gün sonra cpmment izni yok

http://mideast.foreignpolicy.com/posts/2010/04/06/whats_on_the_menu_for_erdogans_visit_to_the_us <http://www.english.rfi.fr/europe/20100407-step-forward-armenian-turkish-relations>

<http://www.earthtimes.org/articles/show/317514,turkish-top-diplomat-sent-to-armenia-for-reconciliation-talks.html> <http://www.spiegel.de/international/world/0,1518,687449,00.html>

http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/newsbriefs/setimes/newsbriefs/2010/04/08/nb-02

http://www.monstersandcritics.com/news/europe/news/article_1543628.php/Turkish-ambassador-to-return-to-Sweden comment yok

http://www.pasadenaweekly.com/cms/story/detail/sweet_freedom/8640/

<http://www.examiner.com/x-33792-Kardashian-Examiner~y2010m4d12-Kim-Kardashian-defends-her-actions>

http://www.upi.com/Top_News/Special/2010/04/12/Ankara-in-renewed-talks-with-Armenia/UPI-34401271085448/

<http://www.allvoices.com/contributed-news/5589657-the-armenian-opposition-has-accused-turkey-of-destructiveness>

<http://www.earthtimes.org/articles/show/318194,technology-advances-means-anyone-could-be-listening--feature.html>

<http://www.firstcoastnews.com/news/local/news-article.aspx?storyid=154598&catid=3>

<http://www.eurasiareview.com/2010/04/32933-sweden-parliament-recognizes.html>

<http://www.dailyorange.com/expert-relates-armenian-genocide-to-modern-world-1.1339168>

<http://www.eurasiareview.com/2010/04/sargsyan-honors-us-leadership-in.html>

<http://www.firstcoastnews.com/news/local/news-article.aspx?storyid=154598&catid=3>

About the author:

To cite this article: Oya EREN. 2026. "BİREY DİPLOMATLIĞI GÖREVİNİ YAPIYOR MUYUZ? ." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2010 / 66. April 18. Accessed April 22, 2026. <https://avim.org.tr/Blog/BIREY-DIPLOMATLIGI-GOREVINI-YAPIYOR-MUYUZ>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır